

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . " 5—
 Četrt leta . . . " 2:50
 Mesečno . . . " 1—
 Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . " 15—
 Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vin.
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 -- popust. --
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Korozška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Giolitti o četverosporazumu.

Hudi artierijski boji ob celi italijanski fronti. — Pred Verdunom nič novega — Na ruskem bojišču nobenih posebnih dogodkov. — Sovražni letalci metali bombe na Carigrad. — Voditelj belgijskih delavcev o miru.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo

Dunaj, 16. aprila.

Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

Razven vsakdanjih topovskih bojov nobenih posebnih dogodkov.

Italijansko bojišče.

Na primorski bojni črti so se vršili v obče samo zmerni topovski boji. Na ozemlju Dobersdobske gorske planote je bilo vojno delovanje nekoliko bolj živahno. Izhodno od Selca so zopet novi manjši boji v teku.

Na ozemlju prelaza Plöcken je naša artilerija krepko obstreljevala sovražne postojanke.

Na tirolski bojni črti je obstreljeval sovražnik posamezne prostore v Dolomitih in naše utrdbe na gorskih planotah Lavarone in Vielgereuth.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 16. aprila.

Francosko bojišče.

Na obeh straneh kanala La Basse se je povečalo artilerijsko delovanje v zvezi z živahnimi morskimi boji. V okolici kraja Vermelles je bila angleška postojanka v obsegu 60 m z razstrelbo zasuta.

Izhodno od Moze so se zvečer (dne 15. aprila) razvili srditi boji na črti pred utrdbo Douaumont do kotline pri Vauxu. Sovražnik, ki je tukaj v zvezi z močnim pripravljalnim ognjem pričel z velikimi silami napadati, je bil pod težkimi izgubami svoje boja-joče sile zavržen. Kakih 200 neranjenih ujetnikov je prišlo v naše roke.

Rusko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Balkansko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Bombe na Carigrad.

V noči od 14. na 15. aprila sta priplula v smeri od Dardanel nad Carigrad dva sovražna letalca, ki sta z velike višine metala na mesto vžigalne bombe, ne da bi povzročila kakšne škode. Po ognju turških obrambnih topov sta bila zrakoplova prisiljena k vrnitvi.

Giolitti o četverosporazumu.

C. kr. poročevalni urad razglša vsebino pogovora Giolittija z italijanskim profesorjem nacionalne ekonomije Ordo: Neodvisnost Italije je za mnogo let uničena. Anglija nam veže roke in hoče dejanj. Francija hoče pomoči proti Nemčiji, a nam daje le lepe besede. Pariška konferenca je nezaupanje le povečala.

Anglija hoče uničiti nemško moč na morju, ne pa njene moči na suhem, da ne postane Rusija premočna. Rusija bi rada videla, da se uniči nemška moč na suhem, a ohrani mornariška moč kot protivesje proti Angliji. Rusija želi srbsko Adrijo, Italija italijansko. Anglija želi, da se Avstro-Ogrska ohrani; Rusija želi, da se Avstrija uniči. Japonska želi na Kitajsko, Anglija tudi in Amerika tudi. Čim večji postaja četverosporazum, tem okornejši.

Kaj je z mirom?

Voditelj belgijskih delavcev Huysman se je izjavil: Dokler bodo Nemci hoteli obdržati Belgijo, ni upanja na sporazum. A poljsko vprašanje ne dela več toliko težav, ker tudi Anglija in Francija hočeta samostojno Poljsko. Splošno pa pričakovanje miru ni več tako brezupno, kakor še pred kratkim. Bethmannov in Asquithov govor dokazujeta, da sta si nasprotnika dovolila že precej koncesij.

Višje cene za živino.

Mnogi živinorejec se je pritoževal, da dosedanje najvišje cene za živino niso popolnoma odgovarjale pridelovalnim stroškom in visokim cenam mesa. Večkrat se je zgodilo, da je živinorejec bil naznanjen sodniji in je bil tudi kaznovan, ako je za svoje živinčiče dobil malo več, kot je bila uradno določena cena za živino. Dogodili so se celo slučajji, da je bil lastnik obsojen na občutno denarno globo, ker ni hotel prodati svojega živinčeta za ceno, ki mu jo je kupec ponujal. Sodnije so imele opraviti z več sto slučajji „draženja“ samo radi tega, ker so bile dosedanje cene v gotovih slučajih v primeri s cenami mesa in s cenami živine v drugih deželah prenizko nastavljene.

Stajerska cesarska namestnija je te razmere uvaževala in je z odlokom št. 1534 z dne 12. apr. 1916 „primerne“ ali „najvišje“ cene, ki so bile določene z namestniškim odlokom z dne 23. okt. 1915, spremenila in upostavila višje cene, ki bi naj odgovarjale sedanjim težavnim pridelovalnim poljedelskim razmeram.

Odslej torej veljajo za 100 kg žive teže sledeče „primerne“ ali „najvišje“ cene, katere pa se pod nobenim pogojem ne smejo prekoračiti:

Pitani ali debeli voli	do 2 K 90 v;
srednje debeli voli	do 2 K 60 v;
suh voli	do 2 K 30 v;
debeli biki in telice	do 2 K 70 v;
srednje debeli biki in telice	do 2 K 30 v;
suh biki in telice	do 1 K 90 v;
debele krave	do 2 K 50 v;
srednje debele krave	do 2 K — v;
suh krave	do 1 K 50 v;

Te cene se bodo odslej pri sodnijah upoštevale kot pravilne cene pri ovadbah radi draženja. Te primerne cene popolnoma odgovarjajo — tako pravi namestniški razglas — sedanjim pridelovalnim stroškom poljedelcev ter cenam mesa in radi tega mesarji nimajo nikake pravice, da bi cene mesu odslej zvišali.

Kaj Nemci hočejo.

Kakor se iz Dunaja z dne 14. aprila poroča, se je od nemško-narodne strani izdal naslednji razglas:

Od srede novembra so se vršili na Dunaju v krogu, ki je bil sestavljen iz članov nemškega kluba visokošolskih učiteljev in zvez „starih hiš“ (starih članov) nemškonarodnih akademskih društev, pogovori o potrebni preuredbi stvari v Avstro-Ogrski po vojski. Uspeli teh pogovorov se je v februarju naznanil nemškemu „Nationalverbandu“ avstrijskega državnega zbora, ki je že tudi sam sestavil temeljna načela za tako preuredbo: obenem pa so se podatki teh pogovorov predložili tudi nemškemu narodnim svetom posameznih dežel. Pri sestavi poročil o teh posvetovanjih so bili od južno-avstrijskih „Volksratov“ in od nemškega „Volksrata“ za Avstro-Ogrsko predloženi načrti velike važnosti. Iz tega in tudi po sodelovanju mnogih poslancev, posebno pa po sodelovanju nemškoradikalne zveze avstrijske poslanske zbornice, so zahteve Nemcev po preuredbi v Avstriji po vojski, katere so se označile v posebni spomenici, po bistveni vsebini in v glavnih točkah sledeče:

Program razpravlja v štirih poglavjih o prihodnji obliki in notranji preustrojni Avstrije, razmerju do Ogrske, razvoju zveze z Nemčijo in ustanovitvi srednjeevropskega gospodarskega ozemlja. V dostavku je označen v vseh podrobnostih izpeljan postaven jezikovni predlog, ki določa nemščino kot notranji državni jezik v Avstriji. Nadalje zahteva program primerno pospeševanja solstva po državi. Končno zahteva program med drugim tudi ureditev narodnih zadev v sudetskih in južnih deželah ter pričetek smotrene jadranske politike.

V svrhu utemeljitve teh zahtev se je dne 14. aprila zvečer vršilo posvetovanje, h kateremu so bili povabljeni zastopniki raznih nacionalnih organizacij, dalje visokošolsko učiteljstvo, zastopniki Zveze „starih hiš“ akademskih zvez, poslanci in cela vrsta drugih oseb. Govorilo je več poročevalcev, med njimi kot najstarejši dr. Ferdinand Eger iz Ljubljane, ki je podrobno obrazložil glavne poteze jezikovnega zakona in ki je posebno naglašal dejstvo, da se je z obširnimi posvetovanji posrečilo doseči, sicer tako težavno zjedinenje med Nemci s severa in juga države, kajti s predloženimi glavnimi točkami nemškega programa so soglašali „Volksrati“ iz alpskih dežel, kakor tudi „Volksrat“ za Češko. K besedi se je oglašilo še več govornikov, ki so soglašali z označenimi nemškimi zahtevami. Nato se je zborovanje zaključilo.

Naš zunanji minister v Berlinu.

Baron Burian, naš zunanji minister, je dospel v petek, dne 14. aprila, v Berlin, kjer se je v petek in v soboto v važnih zadevah posvetoval z nemškim državnim kancelarjem. V soboto zvečer se je baron Burian zopet odpeljal na Dunaj. Posvetovanjem obeh državnikov se pripisuje velika važnost.

Italijansko bojišče.

Boji večjega pomena se vrše sedaj na južnem Tirolskem in sicer skoro na celi črti od švicarske do koroške meje. Na Mrzlem Vrhu so se naši polastili italijanske postojanke. Novi boji so se razvili tudi na Doberdolu. Naša artilerija zadnje dni prav uspešno obstreljuje italijanske postojanke na koroški fronti.

Borba za Mrzli Vrh.

V četrtek, dne 13. aprila, so se naše čete na Mrzlem Vrhu polastile prednje italijanske postojanke in so obenem odbile vse sovražne napade. Pri Bovcu in Pontebi je naša artilerija uspešno obstreljevala italijanske postojanke.

Italijanski napad v južnih Tirolah.

Avstrijsko uradno poročilo od petka, dne 14. aprila pravi, da so Italijani v južnih Tirolah na več mestih pričeli napadati. Svoje sunke so naperili pred vsem na dveh mestih: v Suganski dolini (izhodno od Tridenta) in ob Ponale-cesti (zahodno od Gardskega jezera). Ti dve izpadni črti ste krili glavne bojne črte v Adiški dolini. V Suganski dolini sta bila središči napadov kraja Marter in St. Oltolt, ob Ponale-cesti pa kraj Rochetta in naše postojanke južno od gore Sperone. V Suganski dolini so bili sovražni izkusi, polastiti se višin na obeh straneh kraja Novaledo, brezuspešni. Ob Ponale-cesti pa so naši v noči od 13. na 14. aprila svoje obrambne postojanke južno od kraja Sperone izpraznili in se utrdili v bližnjih jarkih. Postojanke, ki so jih Italijani sedaj zasedli, so že bile pred dnevi v italijanski posesti. Dne 11. aprila so se jih polastili naši.

Blizu švicarske meje.

V gorovju Adamello (zahodno od Tridenta) so italijanski alpinci dne 13. aprila zasedli mejni greben Dosson di Genova. Južno od sedla Stiltserjoch (tik ob švicarsko-tirolsko-italijanski meji) je sovražni napad na goro Monte Scerluzzo ponesrečil.

Italijanske priprave.

Petrograjski listi soglašajo v poročilih, ki jih dobivajo iz Italije, da velike poplave v tojnem ozemlju in v zaledju zabranjujejo Italijanom pričetek ofenzive. Ta prisilni odmor v bojevanju izrabljajo Italijani s tem, da se zadaj za fronto skrbno pripravljajo za bodočo vojna podvzeta. Na vse strani bojne črte pošiljajo velika ojačenja in ogromne množine streliva. Kakor hitro bodo „vremenske razmere“ — boljše, se bo baje takoj pričelo z ofenzivo.

LISTER.

„Nova Avstrija“.

—nj—. V času svetovne vojske se je povzdignila industrija in obrt, ki izdeluje surovine in sredstva za vojno, dočim druge panoge industrije počivajo; a tudi znanost in umetnost trpi vsled vojne, pač pa prihajajo dan za dnevom na svetovni trg brošure, ki se pečejo z uplivi vojne na vse javne razmere, ki delajo načrte in programe za bodočnost, kujejo politične in gospodarske zveze ter zahtevajo preureditev notranjih in zunanjih odnošajev v državi. Četudi nudi ta plodovita književnost tuintam dele, ki vsebuje mnogo zdravih misli in predlogov, vendar pa ni upati, da bi vsi ti razni načrti prišli do veljave in res preustrojili notranje razmere v Avstriji, ker se — ne upošteva krščanstvo, ljubezen do bližnjega in načelo pravičnosti.

Vsakega pravega domoljuba razveseli prvi zvezek revije „Das Neue Österreich“ („Nova Avstrija“), mesečnik za politiko in kulturo, v katerem se povdajajo načela krščanstva, ljubezen do bližnjega in pravičnosti kot temeljna načela za preureditev razmer v naši državi. V naslednjem hočemo podati nekoliko odlomkov iz bogatega 1. zvezka, ki šteje 70 strani.

Kratek uvod je spisal Ferd. Zdenko knez Lobkowitz, ki oriše v kratkih potezah cilje nove revije, ki bi naj sodelovali pri prerobenju Avstrije, pri ureditvi nemišljive državne misli, ustvariti pod habsburško krono zavetišče pravičnosti in prave svobode za vse avstrijske narode. Revija bo stala izven vsake politične stranke, bo zbirala na gospodarskem, socialnem, državnem, znanstvenem, umetniškem in verskem polju gradivo, bo skušala pripomoči do jasno-

Rusko bojišče.

Rusi so ob Strypi zopet začeli napadati, a so bili odbiti. Istotako je bil te dni odbit tudi napad na Hindenburgovo armado pri Naroškem jezeru.

Žvahni boji ob Strypi.

V četrtek, dne 13. aprila, so se na celi avstrijsko-ruski fronti razvili zopet živahniji boji. Rusi so naše postojanke skoro na celi črti s topovi srdito obstreljevali. Ob izlivu Strype in južnoizhodno od Bučaca je prišlo po noči od 13. na 14. aprila do dokaj hudih bojev za tamošnje prednje postojanke. Na južnem delu te fronte (ob izlivu Strype) so se naši umaknili iz naprej potisnjenega okopa v glavno postojanko. Tudi severoizhodno od Jaslovieca (južnoizhodno od Bučaca) je udrl sovražnik v naše prednje postojanke, a je bil s protinapadom zopet pognan nazaj, in je še izgubil 1 častnika, 3 praporščake in 100 mož kot ujetnike. Na cesti Bučac—Czortkov se je avstrijska četa s presenečenim napadom polastila prednje ruske postojanke.

Zračni boj nad Cernovicami.

V petek, dne 14. aprila, se je pojavilo nad Cernovicami sedem sovražnih letalcev. Nekaj naših zrakoplovcov se je takoj spustilo v zrak, da sprejme boj s sovražnikom. Po dvehurnem boju se je našim smelim letalcem posrečilo, da so iz bližine 30 metrov sestrelili sovražni zrakoplov, ki se je pri Bojanu spustil med našo in rusko bojno črto na tla. Naši topovi so zrakoplov uničili.

Francosko bojišče.

Pred Verdunom nič posebnega. Večji boju so v prostoru med Douaumontom in Vauxom. V Flandriji so hudi artilerijski boji.

Pred Verdunom pade odločitev

Švicarski listi povdarjajo v svojih poročilih o bitki pred Verdunom, da teče že osmi teden, odkar se z vso srditostjo vrši krvava borba za posest te velevažne trdnjave. Na obeh straneh so žrtve že izredno velike. Francozi so mnenja, da utegne biti verdunska bitka odločilnega pomena za nadaljni potek sedanje svetovne vojske. Pariški listi pišejo, da prebivalstvo kar s trepetajočo razburjenostjo čaka na dogodke pred Verdunom. Da se ljudstvo radi pogostih neuspehov ne bi preveč razburjalo, je francoska vlada odredila, da se uradna poročila francoskega generalnega štaba izpopolnijo z daljšimi olepševalnimi poro-

sti v vseh odločilnih vprašanjih, ovreči predsodke in — pripomoči resnici do zmage.

Izdajatelj dr. Rudolf Hornich je v krasnem večjem članku označil kot najvažnejšo nalogo tiska, pridržitvi javnost in pripeljati k odločitvi „Za ali proti Kristusu in njegovi cerkvi.“ Duh Gospodov naj preveva vsako bitelj, pa tudi šola, urad in javne zastope. Versko prerobenje se mora začeti v družini, izvoru vsega socialnega življenja. Cerkev, ljudstvo in država so stoletja in stoletja združeni, ločitev cerkve in države bi bila nenaravna in nasična, ker sta druga na drugo navezani in za iste ljudi namenjeni. Jasno in odločno je s temi velepomembnimi besedami označeno krščansko stališče revije.

A. princ Liechtenstein objavlja vrsto člankov: „Bodočnost Avstrije“, v prvi številki revije je članek „Narodno vprašanje.“ Narodna ideja je pritisnila svoj znak drugi polovici prejšnjega in sedanjemu stoletju. Narodna ideja je potrebna in blagodejna, po pretiravanju iste pa trpi narod veliko škodo. Potom prisilne asimilacije hoče velik narod pomnožiti število lastnega prebivalstva. Manjšemu narodu se usui ljudska šola z učnim jezikom gospodujočega naroda; posledica: ignoranca pri nižjih slojih, renegatstvo v višjih slojih. Asimilacija jednega naroda po drugem večjem je, naj se izvrši s silo, zvijačo, gospodarskim ali šolskim pritiskom, v moderni dobi nemogoča in, kakor vsaka brezuspešna reč, nesmiselna.

Narodnostni boji bodo prenelali, ako se bodo uvaževala izvajanja princa Liechtensteina, v prid Avstrije bo, ako se pusti vsakemu narodu svoboden razvoj.

V reviji se lahko oglasi vsak, ki stremi po preosnovi Avstrije. Dokaz temu je članek češkega državnega poslanca, voditelja agrarcev Fr. Udržata. V tem članku povdarja odkrito, da so notranji spori in medsebojno sovraštvo ugledu naše države škodovali, otežkočili naše diplomatske akcije in koristili vsem

čili z bojišča. „Petit Parisien“ poroča, da se je ministrski predsednik Briand v hodnikih francoske zbornice izjavil, da se bitka pred Verdunom bliža zadnjemu, odločilnemu koncu.

Turška bojišča.

Kut-el-Amara, angleška trdnjava v Mezopotamiji, je baje pred padcem. Na drugih bojiščih nič posebnega.

Ruska ofenziva na Kavkazu ustavljena.

V Sofijo se poroča iz Carigrada, da se je ruska ofenziva na Kavkazu zadnje dni prekinila.

Ang'ezhi pri Kut-el-Amari tepeni

Poveljnik urških čet v Iraku, pi. Goltz-paša, je dne 15. aprila brzojavno naznanil v Carigrad, da so bile angleške čete pri obkoljeni trdnjavi Kut-el-Amara uničujoče poražene.

Pred Solunom.

Ob Vardarju.

Francosko-angleška artilerija je dne 13. aprila izhodno od Vardarja od časa do časa živahno delovala. V noči od 12. na 13. aprila so sovražni letalci brezuspešno metali bombe na kraja Gevgjeli in Podgorica.

Pred Valono

Iz Aten se dne 14. aprila poroča, da se v severnem Epiru opaža zadnji čas veliko premikanje italijanskih čet ob grški meji. Tudi delovanje laških zrako lovcov je vsak dan večje. Druga poročila zopet pravijo, da so Italijani poslali 3000 mož na grško mejo, dočim so v Valoni izkrcali zopet nove čete.

Italijanski general Torre je dne 13. aprila, kakor se dne 14. aprila poroča iz Lugana, nadzoroval pristaniške utrdbe v Valoni in utrdbe, ki varujejo Valono s kopnega. Napram zastopnikom listov je general Torre izjavil, da je prepričan, da se Valona ne da zavzeti. Italijani so Valono tako utrdili, da se smatra sedaj kot ena najvažnejših oporišč italijanske mornarice.

nasprotnikom monarhije. Pisec izjavi odločno, kar podpiše ne samo vsak Čeh, ampak tudi vsak drugi Slovan, da le v Avstriji moremo narodno živeti, radi tega je obstoj Avstrije kot velevlasti za nas življenjskega pomena. Avstrija naj bo na znatraj urejena, na zunaj mogočna, čislana in, če treba, tudi v strah drugim državam. Ako se ne bo treba bati posameznim narodom v Avstriji za njihovo narodno eksistenco, se tudi ne bojimo Naumannove Srednje Evrope. Čehi se bodo vedno držali jedine zanesljive državne ideje Avstrije: enakopravnost vseh narodov. Kdorkoli bi skušal omajati to idejo, kdor bi kršil narodno enakopravnost, ta spodkopuje temelj naše države. Na podlagi narodne pravičnosti postane Avstrija lahko uzor in središče Naumannove Srednje Evrope.

Grof Oton Harrach razpravlja v članku naslovljenem „Želja papeža“ o besedah sv. Očeta: „Povejte vendar vsi, ki se bojujete, zakaj to delate ali morate delati, povejte pošteno vse, kar vas razdvaja in šele potem sodite, če so to stvari, ki se dajo le z orožjem odločiti.“ Člankar opozarja na to, da je človeštvu možno uvaževati vzvišene besede sv. Očeta in da so njegove intencije po obstoječih razmerah opravičene in tudi izvršljive.

Razun navedenih člankov so še sila zanimivi članki „Svetovna zveza osrednjih sil“, „Il mare nostro“, „Psihologija kot pomožna veda v tehničnih obratih“, „Henri Bergson-a iniciativna filozofija“ itd.

Kdorkoli se zanima za javno življenje, za vsa aktualna vprašanja, kdor želi dobiti točne, v krščanskem duhu pisane, objektivne informacije, kdorkoli želi novo, vsem narodom pravično Avstrijo, bo naročil to revijo. Upravništvo je na Dunaju, I., Singerstrasse 13. Izhaja vsak mesec. Letna naročnina znaša 12 K.

Grčija.

80.000 Srbov pred Solun.

„Frankfurter Zeitung“ poroča iz Aten: Poslanički četverosporazuma so vprašali ministrskega predsednika Skuludisa, ali bi bila Grčija pripravljena, dovoliti prevoz 80.000 Srbov s Krfa po železnicah čez Patras, Atene in Tesalijo v Solun. Skuludis je odločno odklonil angleško-francosko zahtevo. Kakor se poroča iz Aten v Berlin, je cela grška vlada s Skuludisom enega mnenja. Ako bi se četverosporazumu dovolila uporaba omenjenih železnic, bi to pomenilo popolno vojaško zasedenje Grčije po četverosporazumu. Merodajni grški krogi so pripravljene, ta angleško-francoski načrt z vsemi sredstvi preprečiti. Angleški in francoski listi trdijo, da je radi odklonilnega stalšča sedanje grške vlade napram železniški zahtevi Angležev in Francozov, pričakovati na Grškem ministrske krize. Napram tem vestem pa je zbornica izrekla dne 14. aprila vladi zaupnico z vsemi proti 2 glasovoma.

Na Grškem ne bo ministrske krize.

Iz Aten se dne 14. aprila uradno poroča, da ni pričakovati krize grškega ministrstva, kakor se je zadnji čas domnevalo po listih. Med kraljem, vlado in zbornico vlada popolni sporazum. Grčija hoče tudi odslej brezobzirno vstrajati v svoji nevtralni politiki.

Rumunija.

Za varstvo kmečkih posestev.

Rumunska zbornica je dne 14. aprila sprejela postavni predlog, ki določa, da še ostane nadalje v veljavi ustavno določilo, da se kmečka posestva potom licitacij ne smejo prodajati.

Zitna trgovina v Rumuniji.

Vlada je predložila zbornici postavno predlogo, po kateri je prodaja zita, sočivja in semena pred žetvijo za dobo enega leta po končani vojski prepovedana. Po tem predlogu bi bilo tudi prepovedano, žito nalašč spravljati v sklad šča. Kmetje, ki rabijo že pred žetvijo denarja, lahko dobič od rumunskih bank na račun zita predujeme.

P-čolni ogrožajo morško c slo Evropa Amerika

Zadnji čas se je na morju med Evropo in Ameriko pojavilo večje število podmorskih čolnov (avstrijskih in nemških), ki ogrožajo promet na morju. Iz mesta Palma na španskem otoku Mallorca (južno od Barcelone) se dne 14. marca poroča, da je španska ladja „Jaime II.“ rešila posadko francoskega parnika „Vega“, katerega je potopil sovražni podmorski čoln. Malo pozneje pa je isti podmorski čoln potopil tudi velik angleški parnik in rusko jadrnico. V španskem vodovju sta bila potopljena dne 12. aprila velika angleška parnika „Orlok Head“ in „Argus.“ Dva španska parnika sta rešila posadko potopljenih ladij. Ob afriški obali pri rtu Bon pa je podmorski čoln dne 4. aprila potopil italijansko jadrnico.

Nemčija in Amerika

Kakor se dne 15. aprila iz Vašingtona poroča, se je med predsednikom Wilsonom in vlado severno-ameriških držav dosegel glede vprašanja P-čolnov v toliko sporazum, da se bo nadaljno dokazilno gradivo, da so P-čolni kršili mednarodno pravo, najbrž v 48 urah predložilo Nemčiji. V tem dokazilnem gradivu se bo od Nemčije končno veljavno zahtevalo, da mora doprinesiti dokaz za odkritoščno izpolnjevanje danih obljub.

Španski kralj za ranjence.

Francoski list „Temps“ je dobil iz Pariza poročilo, da se je španski kralj Alfonz brzojavno obrnil do vladarjev bojujočih se držav z vprašanjem, ali ne bi bilo mogoče, doseči sporazuma, po katerem bi se vojaškim ranjencem in članom Rudečega križa dovolilo, da smejo ob gotovi uri ranjence spravljati z boji-

šča. Zdi se, da so vse države pripravljene, ta predlog natančneje presojati.

Nizozemska se neprestano pripravlja

Dopisnik švicarskega lista „Neue Züricher Zeitung“ poroča svojemu listu iz Amsterdama, da je nizozemski vojni minister Bosboom izdal celo vrsto nadaljnih odredb, po katerih se vojne priprave nizozemske armade nemoteno nadaljujejo. Izdale so se odredbe, ki imajo namen, da se oboroževanje nizozemske armade tako izopolni, da bo za vsak slučaj pripravljena. Radi teh priprav vlada v Nizozemski in sosednjih deželah mnenje, da je Nizozemska še vedno dejanski pripravljena na to, da ob pravem času poseže v bojne metež.

Japan in Kitaj.

Na Kitajskem se že delj časa pojavlja v mnogih pokrajinah uporno gibanje proti sedanji vladi. Več pokrajin je baje že proglasilo svojo neodvisnost. Skoro gotovo japonski agitatorji podpihujejo prekucaško gibanje na Kitajskem. List „Nieuwe Rotterdamsche Courant“ poroča, da se je zadnji čas razmerje med Kitajsko in Japonsko močno poostriilo. Japonska vlada je n. pr. prepovedala veliki „Peking-Yokohama banki“, da ne sme izplačati kitajski vladi 5.000.000 frankov davka od soli, ki je naložen v tej banki. — Očividno bi rada Japonska sedaj, ko so že vse evropske velesile udeležene v evropski vojski, izzvala spor s Kitajsko, da bi se tako mogla polastiti onih delov Kitajske, po katerih že dolga leta tako hrepeni.

Politične vesti.

Nemški velikonočni program. Dosedaj je služil avstrijskim Nemcem za pravec v njihovem javnem delovanju linški binkoštni program, odsedaj bo to nalogo prevzel velikonočni dunajski program. Na kratko smo že objavili glavne točke novega programa. Prva zahteva avstrijskih Nemcev je, da se njih jezik proglasi za državni jezik. Profesor dr. Steinwender jih je dobro poučil, da se more in mora državni jezik zahtevati samo z državnega, ne pa z nemškonačionalnega stališča. Sedanja vojska je pokazala, da se zna Avstrija obraniti svojih sovražnikov tudi, ne da bi izpolnila vse zahteve, ki jih je postavil Schönerer v Lincu. Pohvala, da so avstrijski Nemci v sedanji vojski največ za Avstrijo storili, je le toliko vredna, v kolikor bi se Hrvatom in Slovencem ne posrečilo, da Hrvti in Slovenci v tej vojski ne zaostajajo za nobenim drugim narodom, ampak stoje na prvem mestu. En govornik je poučeval zborovalce, naj delajo Nemci za močno Avstrijo. To je dandanes, ko se med avstrijskimi Nemci opazuje sumljivo gibanje, premalo! Treba je delati za močno Avstrijo in za okrepitve stališča Habsburžanov.

Raznoterosti.

Kardinal dr. Skrbensky zaprisežen. Sv. Stolica je potrdila praškega kardinala-knezonaškofa dr. Leona barona Skrbensky za novega olomuškega knezonaškofa. Cesar je dne 14. aprila v Schönbrunnu zaprisegel novega olomuškega knezonaškofa. Po zaprisegi ga je sprejel cesar v posebni avdijenci.

Frančiškan p. Ambrož — žrtev laške granate. P. Frančišek Ambrož, svetogorski vikarij, se je preselil, ko so laške granate porušile cerkev in samostan na Sv. Gori, v frančiškanski samostan v Gorico, kjer je kljub italijanskemu obstreljevanju opravljal neustrašeno svoj duhovniški poklic, opravljal službo angelja tolažnika bolnikom v goriškem frančiškanskem samostanu. Dne 11. aprila, ko so Lahovi vnovič besno obstreljevali Gorico, je zadela p. Frančiška v njegovi celici sovražna granata in ga težko ranila. Prepeljali so ga v divizijsko bolnišnico. Kos granate mu je prebil jabolko v grlu, ga ranil na plečih, na rami na levi strani in mu odbil levi kazalec. Kljub takojšnji operaciji mu niso mogli ohraniti življenja in p. Frančišek Ambrož je dne 13. aprila umrl za rana-

mi, katere mu je povzročila sovražna granata. Padel je kot junak na bojnem polju v najlepši službi kot duhovnik-tolažnik v bolnišnici usmiljenih bratov. P. Frančišek je že tretja žrtev-duhovnikov, ki so neustarašeno ostali pri vernikih, kot dobri pastirji pri svojih ovčeah. Padlemu slovenskemu junaku-frančiškanku svetila večna luč!

Pohvaljena italijanska duhovščina. V italijanskem senatu je pri razpravi proračuna za bogočastje izrekel senator de Cesare veliko pohvalo nižji italijanski duhovščini zaradi njenega požrtvovalnega delovanja na obvezovališčih in v bolnišnicah. Italijanski minister za bogočastje Orlando se je pridružil izvajanjem senatorja de Cesare in je istotako naglašal izborna zakrzanje italijanske duhovščine in italijanskih škofov v sedanjih težavnih razmerah, kar se nikdar ne bo pozabalo.

Velikonočno streljanje prepovedano. Štajersko cesarsko namestništvo naznanja z ozirom na bližajoče se velikonočne praznike, da je tudi letos prepovedano vel končno streljanje z možnarji. Izjemna dovoljenja v posebno ozira vrednih slučajih podeljujejo politične okrajne oblasti sporazumno s pristojnimi vojaškimi oblastmi.

Podpornemu društvu za slov. visokošolce na Dunaju so v času od dne 12. marca do dne 9. aprila 1916 darovali: 100 K: Hranilno in posojilno društvo v Ptuj; po 20 K: Posojilnica v Gornji Radgoni, dr. pl. Gločočnik, sekijski načelnik, in dr. Janko Babnik, ministerijalni svetnik, oba na Dunaju, dr. Ivan Zabukovec, odvetnik v Smarju pri Jelšah, dr. r. l. Kukovec, odvetnik v Slov. Bistrici; 15 K: dr. Fr. Jurtela, odvetnik v Ptuj; po 10 K: Ignacij Supan, učitelj v Brežicah; Ivan Krajnc v Smarju pri Jelšah, Anton Mladič, sodnijski svetnik v Smarju pri Jelšah, Franc Kolene, dvorni svetnik v Gradcu, dr. Fr. Rosina, odvetnik, in dr. P. Turner, oba v Mariboru, J. Volk na Dunaju, Josip Stritar, profesor v pok. itd. v Aspangu, Ivan Markoč v Mariboru, dr. Fran Jankovič, poslanec v Kozjem; po 8 K: dr. Radoslav Fipuš, odvetnik v Mariboru, dr. Franc Voušek, dvorni svetnik, in dr. M. Murko, vseučilišni profesor, oba v Gradcu, in Anton Koder, notariatski kandidat v Kozjem; po 5 K: dr. Ljudevit Stiker, odvetnik v Brežicah, Josip Berlig, trgovec v Rogatecu, Hinko Šreiner, ravnatelj v Mariboru, dr. Juro Hrašovec in dr. Josip Serbec, oba odvetnika v Celju, Josip Siter, sodni nadsvetnik v Brežicah, dr. Anton Medved, prof. v Mariboru, dr. Anton Vilimek na Bizeljskem, Fran Oset na Vranskem, Norbert Zanier v St. Pavlu pri Prebodu; po 4 K: dr. Ivan Rudolf, odvetnik v Konjicah, Marija Pahernik, veleposestnica v Vuhredu; po 2 K: Anton Kolar, župnik v Sv. Ilju pri Velenju, Rudolf Pevec, komisar vojno-žitnega zavoda v Mozirju, in Ana dr. Tavčarjeva, zdravnikova soproga v Ormožu; 1 K: Anton Petriček, nadučitelj v Žalcu. — Društveni odbor se vsem blagim darovalcem, zlasti še zvestim podpornikom iz Štajerske, najiskrenejše zahvaljuje. Prvi blagajnik: dr. Stanko Lapajne, odvetnik na Dunaju, I., Bräunerstrasse 10.

Draginjske doklade za cestarje. Ministrstvo za javna dela je določilo, da dobe državni cestarji in drugi nižji uslužbenci državnih cest in vodnih naprav, kot stražniki rek itd., draginjske doklade v znesku od 120 do 240 K na leto.

Odpravnina za podčastnike. Kakor znano, dobe podčastniki, ki služijo prostovoljno v armadi delj kakor tri leta, takozvano odpravnino, kadar izstopijo iz prezenčne vojaške službe. Ta odpravnina je dvojna, ali navadna, ali pa zvišana. Navadna odpravnina se imenuje tedaj, če izstopi podčastnik po 12 službenih letih iz aktivne vojaške službe in dobi pri izstopu certifikat, s katerim ima pravico do kake državne službe, ali pa če postane podčastnik po dovršenih 12 službenih letih gažist. Zvišana odpravnina se pa imenuje v slučaju, če izstopi podčastnik iz aktivne vojaške službe, še predno je dovršil 12. leto vojaškega službovanja, oziroma če v tem slučaju ne prosi za certifikat, ki mu da pravico do državne službe. Istotako imajo pravico do zvišane odpravnine podčastnikovi svoji, če je padel podčastnik, ki je opravljal prostovoljno vojaško prezenčno službo. Prvotno so imeli svoji padlega podčastnika le tedaj pravico do zvišane odpravnine, če je dotični podčastnik služil najmanj šest let nepretrgoma in prostovoljno v armadi. Sedaj je pa določeno, da dobe podčastniki 400 K odpravnine tudi za slučaj, če so služili samo pet let nepretrgoma pri vojaki. Nadalje je določeno, da dobe svoji na bojišču padlih podčastnikov, ali vsled ran ali bolezni, zadobljenih na bojiščih, umrlih podčastnikov zvišano odpravnino tudi za slučaj, če znaša celokupna prezenčna vojaška služba dotičnega podčastnika vsaj osem nepretrganih službenih let. V tem slučaju se vsteje v odpravnino tudi takozvana službena nagrada.

Novi etapni poštni in brzojavni uradi na Rusko-Poljskem. Štajersko poštno ravnateljstvo razgla-

